

УДК 821.161.2: 172.15: [82-92]

СВІТЛАНА СЕМЕНКО

(Полтава)

**ВИСВІТЛЕННЯ НЕРОЗРИВНОГО
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
Й НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕЇ У ЗБІРЦІ
ЛІТЕРАТУРНО-ПУБЛІЦИСТИЧНИХ
НАРИСІВ «НА ВАРТІ НАЦІЇ» ЮРІЯ КОСАЧА**

Ключові слова: національна ідея, українська література, культурна еліта, проєвропейська орієнтація.

У добу бездержавного розвитку України національна публіцистика по-бойовому висвітлювала і вирішувала ключові проблеми свого народу. У кращих зразках національна публіцистика віддзеркалювала етнозахисну функцію української літератури, позиціонувала мистецтво як один із конститутивних чинників формування національної свідомості, усвідомлення українським народом своєї національної окремішності.

Новітнє журналістикознавство тяжіє до всебічного аналізу літературно-критичного доробку в рамках публіцистики. У низці наукових досліджень В. Галич [1], С. Гришиної [2], Й. Лося [4], І. Михайлина [5], Н. Сидоренко [6] літературно-критичні студії розглядаються як невіддільний елемент публіцистичного дискурсу. У цьому зв'язку Й. Лось зазначає: «Публіцистика спроможна увібрати в себе і виразність портретів, і епос, і драму, і усю багатоманітність виявів дійсності. Крім того, публіцистика має володіти й естетичною цінністю, що якраз властиве українській традиції» [4, с. 166]. Не стала винятком і публіцистична практика одного з нащадків роду Драгоманових-Косачів – Юрія Миколайовича Косача (1909–1990 рр.), важливим складником якої стала збірка літературознавчо-публіцистичних нарисів «На варті нації», що майже впродовж цілого року (з 16.08.1935 по 30.08.1936 р.) друкувалися на сторінках газети «Українське слово» у Франції. На жаль, ця оригінальна за своїм концептуальним підходом збірка нарисів, окремі положення якої не втратили своєї наукової вартості й до сьогодні, є маловідомою сучасним дослідникам вітчизняної публіцистики й літературної критики, тому метою пропонованої статті є аналіз засадничих принципів літературознавчої концепції «слова і чину» Ю. Косача, викладеної в збірці «На варті нації» відповідно до його періодизації розвитку українського письменства.

Консеквентний державник із проєвропейськими симпатіями в період написання збірки, Юрій Косач прагне за допомогою цілого арсеналу яскравих історико-культурних фактів обґрунтувати нерозривність розвитку української літератури й національної ідеї. У передмові з бароковою пишномовністю автор пояснює мету збірки «На варті нації» – означити консонанс слова й чину в кращих представників українського народу. Як і родоначальники його публіцистичної династії, він дотримується позиції про верховенство слова, яке покликає

за собою чин: «На початку був чин. Але прачином було слово. Слово попередило, запліднило чин. І так об'явилась несамовита й благодатна тайна: містичне подружжя слова й чину. Слово на варті нації»[3, с. 4 (ч. 132, 1935)].

Для аналізованої збірки літературознавчо-публіцистичних нарисів властива розлога джерельна база, яка включає не тільки власне оригінальні художні тексти українського письменства, церковної літератури, а й численні історичні та політологічні студії, свідчення про Україну іноземних мандрівників і політиків, що становлять фактологічну базу для доведення основних положень його концепції про монолітність слова й чину під єдиним прапором державницької ідеології в українців. Своє розвідку Юрій Косач будує на таких основних концептуальних стрижнях: уключення українського письменства у світовий контекст та одночасне виокремлення специфіки національної літератури, зародження та розвиток публіцистичного мислення; вияв рис традицій і новаторства у письменстві, збереження й плекання українською літературою державницьких ідей.

У першому нарисі «На шляху з варяг у греки» Юрій Косач означає прадавню Україну «найдалшим бастионом цивілізації», повноцінною європейською «культурно-державною сферою», для якої питомим було поєднання слова й чину. Цілком справедливо він вважає відправною точкою у формуванні українського світогляду – «первнем національної окремішності» – міфологію, у котрій віддзеркалився чин меча й тризуба – «слава української раси воїнів». Він доводить, що тогочасна Київська Русь за рівнем державного розвитку стояла вище за Німеччину й Францію, київські князі й освічена давньоруська еліта словом і ділом утверджували окремішність давніх українців, високий творчий потенціал та мужність у відстоюванні державної свободи. Розлогі історичні й культурологічні коментарі про спільність культурного розвитку України і Європи й водночас про самодостатність і національну окремішність духовного життя українців, яке «оживляло присвоєне власною кров'ю», у Юрія Косача є своєрідним епілогом до основного нарису «історії формування українського національного міфу», вартим якого було слово, що в контексті збірки «На варті нації» ототожнювалося з українським письменством. Класично виток українського художнього слова Ю. Косач убачає в усній словесності, котра характеризувалася «кришталевою світлістю й мужньою чистотою» і виконувала етнозахисну функцію, що в свою чергу зумовило той факт, що перекладне письменство до появи оригінального письменства набирало власне специфічних українських ментальних рис.

У другому розділі із символічною назвою «Золоті ворота», які символізують цілість життя нації у Київській Русі та її прагнення до самоствердження, автор, залучаючи численні цитації із творів давньоруської літератури, обґрунтовує концепцію духовної вибраності України Богом, конструктивну роль християнства в національно-державному житті. Аналізуючи кращі здобутки давньоруської літератури, пов'язані з іменами Іларіона, Володимира Мономаха, Нестора Літописця, нарисовець водночас із невідомою і неприкритою гордістю говорить про Київську Русь як могутню імперію, зразок Української Держави, що в перцепції його бездержавних сучасників було важкою і незрозумілою історич-

ною даністю. Косач констатує факт – у давньоруській літературі відбувся синтез українського національного міфу засобом художнього слова, що яскраво репрезентоване у кращому зразку світового й національного ораторського мистецтва – «Слові про Закон та Благодать» Іларіона, текст якого публіцист використовує як об'єктивний історичний факт.

На початок третього розділу «У поході до синього Дону...» Юрій Косач виносить тезу, котра відображає особливу, істотну саме для нашої літератури етнозахисну функцію: «Література – це співпраця творчих особистостей із духовними потугами нації, з потугами, що знаходять у творах митців, вияв своєї волі, сповнення своєї туги, вираз свого становлення, коротко: форму своєї істоти» [3, с. 4 (ч. 135, 1935)]. Автор літературознавчо-публіцистичного нарису вважає, що домінантною рисою українського письменства Х – XII століття був героїзм, що закономірно породило появу героїчної літератури, яскравими зразками якої стали «Слово о полку Ігоревім», «Повість временних літ», «Галицько-Волинський літопис». Косач зауважує, що така тенденція була властива й західноєвропейській літературі, котра дала світові такі величні епоси, як-то «Пісню про нібелунгів», «Пісню про Роланда», «Тідрек-Сагу». Показово, що Косач удається до розлогих текстуальних зіставлень українських літописів із «Піснею про Роланда», утверджуючи думку не тільки про те, що українська література є органічним суб'єктом європейського письменства, а й в окремих аспектах є естетично досконалішою за західноєвропейську літературну класику.

У четвертому розділі – чи не найбільш публіцистичному – «Передмур'я Європи» основна увага сконцентрована на місії України – бути щитом і муром для цивілізованого світу від воєнної експансії Азії та Московської держави, що було зумовлене як геополітичним положенням, так і національним світоглядом, заснованим на першості чину й обов'язку перед державою. З аналітичною розважливістю Юрій Косач доводить до аудиторії тезу про те, що оборона кордонів Європи мала для України двояке значення: «Позитивне, як засіб до оновлення українського державно-національного міфу, і рівночасно негативне, як джерело, звідки взяли свій початок «степові» первні нашої цивілізації – орієнтальний первень екстремізму, і вони згодом навіть загрозили нашому державному міфіві» [3, с. 3 (ч. 136, 1935)].

У п'ятому розділі «Новий суворий стиль» Юрій Косач відштовхується від тези: на українському ґрунті «відродження мало все ще готичний характер могутнього, але похмурого палахкотіння душ, пристрасних і дивних» [3, с. 4 (ч. 138, 1935)]. Така тенденція була зумовлена, як логічно доводить нарисовець, тим фактом, що перед українським народом постала загроза існування «як окремішнього цивілізаційного вогнища». Головним ворогом для української державної окремішності публіцист у добу європейського Відродження називає «неспокійну, захланну, ненаситну потвору» – Польщу Ягеллонів, для якої анексія України була своєрідною політичною місією. Саме безкомпромісний польсько-український конфлікт зумовив і специфіку українського літературного ренесансу, який виступив як «національний здвиг в обличчі загрози польського політичного й духовного імперіалізму». Український літературний ренесанс, за спосте-

реженнями автора збірки, висунув на перший план літератури не просто полеміста, ченця-аскета Івана Вишенського, а митця, який «творив із нас націю» на «нерві непідробленого палкого патріотизму» і був «виразником усього народу, усіх його станів і шарів, мішався в усі питання хвилини – політичні, культурні, релігійні, церковні, освітні, родинні, проводив гасло революції національної й соціальної» [3, с. 4 (ч. 138, 1935)].

У шостому розділі «Київський класицизм» Косач висуває тезис про те, що цей стиль був покликаний потребою політичної і культурної стабільності в українському суспільстві, знесиленої попередньою добою «оборони й іспиту». Колискою українського класицизму Косач хрестоматійно називає Києво-Могилянську академію, яка виплекала для національного життя найосвіченіших людей свого часу, великих українців-патріотів, котрі у своїй діяльності, й літературній творчості зокрема, плекали ідею «ладу й сталості».

Не уникає публіцист і такого дразливого моменту доби класицизму, як вплив українських діячів мазепинської доби на розвиток культурного розвою в Московській державі.

У сьомому нарисі, заголовок якого взятий з українського фольклору – «Когда шабля при нас есть...», автор концентрує розповідь довкола непересічної ролі Запорозької Січі у формуванні національного світогляду, піднесенні української культури, відродженні мілітарної слави України. Відправним пунктом в оформленні державно-національного світогляду українців у цей час Косач називає національно-визвольну війну під проводом Б. Хмельницького 1648–1654 рр., що стала центральною подією в експлозії національної волі українців і покликала до літературної праці кращих представників нації, які маніфестували у своїх творах непримиренну боротьбу України за свою Державу. Виявом бойового українського націоналізму доби Хмельниччини називає Косач козацькі літописи, у яких чи не найбільше відбилася місія українського письменства – стояти на варті нації: «Це повне й цілковите визволення українських творчих сил і не лиш яскраве виявлення їхнього багатого змісту, а передусім виразне зазначення шляху, що ним вони мають клекогіти й рватись у світові простори, що ним споконвіку жене вся енергія Української Нації в майбутнє: зазначення шляху України – держави-завойовниці» [3, с. 4 (ч. 141, 1935)].

У восьмому нарисі «Після Полтави» публіцист характеризує непросте й неоднозначне для українського національного життя XVIII століття, яке, з одного боку, характеризувалося «маревом української легенди» й окремими проявами боротьби за свою національну свободу, а з іншого – початком процесів денационалізації українців, чужоземної експансії в усіх сферах життя, коли треба було боронити й зберігати тяглість ідеї української державності: «Слово в цьому віці мала еліта, створена козацьким орденом і великим Богданом – її не так легко було розчавити почварній Росії азійській дичавині, підстриженій на європейський манер геніальним деспотом-капралом – Петром. І це було величавою трагедією – вік просвічений, що гримів у Європі іменами Вольтера, Руссо, Монтеск'є, що його так пристрасно розуміли й прагнули українці, в Україні треба було знов замінити у вік оборони України» [3, с. 3 (ч. 145, 1936)].

Як і родоначальник публіцистичного роду М. Драгоманов, Юрій Косач віддає належне історіософському трактату XVIII століття – «Історії Русів» невідомого автора, який, за його спостереженням, є, власне, тим вартовим нації, що його, мов Божим провидінням, послано у складний час випробування державницької ідеї на міцність. Саме XVIII століття, на думку автора «На варті нації», стало початком своєїрідної «Полтавської битви» в українському духовному житті й літературі зокрема: «Повіяв новий дух – Москва перемогла. Еліта нації заломилась. Її почав манити далекий Петербург – столиця імперії, що її провінцією звільна ставала Україна» [3, с. 3 (ч. 148, 1936)].

Косач трактує постать кожного українського письменника з позицій його ролі у розвитку державницької ідеї, «вартування нації», тому не дивно, що молодий публіцист дає безапеляційні звинувачувальні оцінки у дев'ятому номері «Хуторянський вік» творчості І. Котляревського, який, за його визначенням, розпочав «темну добу» української літератури, коли Україна як самостійна держава зникає з політичної карти Європи, водночас вибуваючи з ряду культурних суб'єктів, перетворюючись на Малоросію. Косач інкримінує автору перелицьованої «Енеїди» «ганебний і обурюючий голопупенківсько-гопаківський стиль», «приниження нашої мови», віршоробство, політичну лояльність до російського самодержавства. Не менше негативної критики виливає автор на адресу українських романтиків 20–40 років, позаяк, на відміну від європейських, вони не стали виразниками всього найкращого в нації.

До революційного покоління письменників першої половини XIX століття відносить Косач Миколу Костомарова, який, за його спостереженнями, зумів вибратися з тенет хуторянства, відчувши одним із перших провінційність українського письменства. Найбільш трагічною постаттю доби українського відродження у перцепції Косача постає П. Куліш, який, попри свою енциклопедичність знань та літературний талант, не мав монолітного світогляду (як зрештою, і сам автор розвідки). Публіцист віддає пальму першості Кулішеві як діячеві українського руху, котрий намагався обґрунтувати й знайти засадничі принципи для виразно націоналістичного світогляду та шляхи здобуття «свободи української»: «Тому той нестійкий Куліш, такий змінчивий, такий запальний і нерівний – раз романтик-ентузіаст, раз холонокровний реаліст, раз хуторянин, закоханий лиш у власний обрій, раз фанатичний західник – ніколи не переставав бути українцем, ніколи не був відступником» [3, с. 4 (ч. 152, 1936)].

Апогеєм української літератури XIX століття, здійсненням великої мрії нації називає Косач прихід в українську літературу поета-месії, виразника національної ідеї – Тараса Шевченка. Для публіциста не прийнятний «хрестоматійно заяложений» образ Шевченка як мученика, «агітатора-апостола національної правди», «романтичного мрійника», виразника проблем селянства, позаяк Шевченкове слово й чин були спрямовані на еволюцію всієї української нації. Так само опротестовує він і усталений погляд на генезу поетичного таланту Кобзаря, наголошуючи, що коріння її варто шукати не в добі національного занепаду, якою була, за його дефініцією, доба першої половини XIX століття, а в минулих віках, оскільки ґрунт для появи українського месії готувався не одне століття,

тому геніальне слово Шевченка стало своєрідним містком між минулим і сучасним, саме він зумів відродити тяглу для українського письменства традицію органічного поєднання слова і чину.

У нарисі «Хуторянський вік» автором здійснено цікавий аналіз «Книги Биття Українського Народу», яка стала, за влучним виразом Косача, «маніфестом українського месіанізму», логічним продовженням розвою української державницької ідеї, заснованої на глибокому християнському світогляді. Пошевченківську літературу Юрій Косач характеризує як таку, що не змогла повноцінно стати «на чаті нації», хоча в українському письменстві й були сили, які змогли б піднести його на якісно новий щабель розвитку, проте в силу різних об'єктивних і суб'єктивних обставин не змогли вповні зреалізувати свій літературний талант. Публіцист не відкидає того, що українство XIX століття всотало в себе печать попередніх етапів державницької ідеї, тому такі течії культурно-суспільного характеру, як українофільство, козакофільство, хлопоманство, є закономірним проблиском національної стихії в умовах чужоземної експансії, а пророче слово Шевченка змусило всіх претендентів на звання провідника нації «задуматись над майбутнім і дещо припинити своє прямування по дорогах і доріжках винародовлення».

Молодий публіцист виносить категоричний вердикт, що і діяльність громадівців, і політична теорія федералізму М. Драгоманова спричинили ідеологічну кризу, для якої характерні були втрата міфу Української Держави і «втеча з революційних позицій» Шевченка і кирилومهфодіївців.

У десятому нарисі збірки «Чую кроки важкі», присвяченому розвою національного письменства на зламі століть, Юрій Косач основну увагу приділяє модерному розвитку національної державницької ідеї, появі теорії українського націоналізму, чому значною мірою, на його думку, прислужилося художнє слово та прихід у літературу нової письменницької генерації. З іменами Івана Франка, Лесі Українки, Михайла Коцюбинського, Ольги Кобилянської, Василя Стефаника й Володимира Винниченка асоціює публіцист тяглу лінію відродження українського письменства, для котрого питомими стали внутрішня реорганізація й орієнтація на нові модерні течії у світовій літературі, що сприяло утвердженню окремішності й повноцінності української літератури у європейському культурному обширі. Окрім високої оцінки художньої творчості знакових постатей українського літературного процесу зламу століть, Косач піддає аналізу їхню роль у піднесенні української державницької ідеї співвідносно до своєї концепції «слова на варті нації», відзначаючи, що якщо М. Коцюбинський і О. Кобилянська були «пасивними спостерігачами доби», «нотували тільки її вібрації», «почувалися осамітненими індивідуалістами», то В. Стефаник став «хоругвою бунту проти існуючого ладу, проти національної неволі, проти несправедливого Божого права», а В. Винниченко «був тоді близький українській дійсності, відбивав її радісну й лунку, як голос молоді, що вставала по той і по цей бік Збруча до боротьби за нове життя» [3, с. 3 (1936)].

Аналіз основних тенденцій політичного руху й літературного процесу із позицій власної літературознавчої концепції зумовив дещо упереджений, на наш

погляд, суб'єктивний висновок про те, що ця «золота доба українського письменства» (В. Шевчук), незважаючи на значний прогрес у теоретичному осмисленні й публічній презентації української ідеї М. Міхновським, Д. Антоновичем, І. Липою, В. Липинським, Д. Донцовим; вибуховий розвиток національної літератури, котра активно засвоювала магістральні західні модерні течії у мистецтві, прихід на літературну ниву нашої літератури нової талановитої письменницької генерації, не змогла дати «довершену гармонію, виявити згоду між натхненням творців, і містикою вічної нації – отже тим самим поставити слово справді на варті нації, вчинити його стерном у плавбі національної ниви в майбутнє» [3, с. 4 (ч. 162, 1936)].

Певна побожність і благовоління відчуваються у тональності десятого нарису збірки «Не вітер – буря», у якому Юрій Косач аналізує літературний процес періоду національно-визвольних змагань 1917–1920 рр. Він акцентує увагу на тому, що національна революція, мов лакмусовий папір, виявила світоглядну роздвоєність і українських письменників нової революційної доби. Із поразкою УНР в українській літературі, за визначенням Косача, починається новий етап, означений іменами В. Чумака й А. Заливчого – «першими ватрами героїства й офіри нової літературної генерації»; етап, котрий характеризувався спільною вірою нової революційної генерації українських письменників у велике державне призначення України, прагненням у своєму слові віднайти гармонію з новим духом нації. Косач, якому через свій запальний темперамент часом важко позбутися надмірної патетики в оцінці близьких йому по духові і світосприйнятті явищ українського духовного життя, пафосно визначає українську лірику 1917–1925 рр. творчістю чотирьох основних поетів: «Тичини – герольда нареченої-революції, що йшла з грозами й блакиттю; Сосюри, що топив під льодом «золотопогонних гадів» і співав про «небо в димарях мов синій папірець»; Хвильового, що творив, сповнений гулом «голубої Савої», і Рильського – співця «синьої далечіні», об'єднуючи їх воєдино історіософічною глибиною епохи, гранню державотворчих процесів, коли в мудрості й красі весняного дня до нового життя встала Україна» [3, с. 3 (ч. 163, 1936)]. Узагальнюючи роль національного письменства 1917–1925 рр. або ж «основної доби нової української літератури», публіцист стверджує, що воно було «справжнім горном, де перетоплювались найрізномірніші породи рудяної брили українського духу, підваженого революцією» [3, с. 4 (ч. 163, 1936)].

Новий етап у розвитку національної літератури, за періодизацією Ю. Косача, пов'язаний із новою генерацією українських митців, керманічем якої став Юрій Липа, «новий українець», що зміг позбутися комплексу національної меншовартості й, увібравши з минулого дійові державницькі політичні й культурні традиції, виробити новітню концепцію майбутньої Української Держави. Говорячи про сучасний часу написання нарису період розвитку національного письменства, Косач відзначає ключову рису, яка різнить його від попередніх: «активність цілого мистецького фронту», бійці якого «рівночасно ведуть боротьбу за створення художньої рівноваги на своїх відтинках».

Своєрідними прикметами сучасної йому літературної доби 30-их років ХХ століття Юрій Косач називає виразний національний світогляд українських

творців художнього слова, який іноді «не вживається з художніми законами й на борзі сприйнята програма дає у висліді іноді віршовану чи драматизовану публіцистику» [3, с. 4 (1936)], і волюнтаризм, зумовлений безпосередньою участю письменників у національно-визвольних змаганнях, що також часом впливав на художню цінність творів. Як аксіому в загальних висновках до всієї збірки проголошує Косач тезу про те, що націоналізм є магістральним спрямуванням національного письменства, генератором літератури як специфічної форми національного пізнання дійсності, котра служить «завданням національного самоутвердження. У його розумінні націоналізм є результатом і фактом боротьби націй», єдиною політичною і культурною теорією, здатною підтримати «українську націю в поході».

Таким чином, незважаючи на те, що з позицій розвитку сучасних гуманітарних наук окремі положення публіцистично-літературознавчих нарисів Юрія Косача можуть видатися патетичною компіляцією відомих праць з історії України та національної літератури більш авторитетних учених, помноженою на письменницький талант та захоплення націоналістичною ідеологією, «На варті нації» є виявом напруженої дослідницької роботи Косача у царині створення синтетичної науково-публіцистичної студії, метою якої стало прагнення автора зберегти державницьку ідею, показати самодостатність національної літератури як вияву національного духу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Галич В. М. Олесь Гончар – журналіст, публіцист, редактор : еволюція творчої майстерності : монографія / В. М. Галич. – К. : Наук. думка, 2004. – 816 с.
2. Гришина С. В. Українська публіцистика 60–90-х років ХХ століття в контексті національного відродження (ідеї і тенденції) : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.08 / С. В. Гришина. – К., 2004. – 20 с.
3. Косач Ю. На варті нації / Юрій Косач // Українське слово. – 16.08.1935–30.08.1936.
4. Лось Й. Д. Публіцистика й тенденції розвитку світу : навч. посіб. для вищих навч. закл. III–IV рівнів акредитації : у 2 ч. Ч. 1 / Й. Д. Лось. – Львів : ПАІС, 2008. – 376 с.
5. Михайлин І. Л. Історія української журналістики ХІХ століття : підручник / І. Л. Михайлин. – К. : Центр навч. літ., 2003. – 720 с.
6. Сидоренко Н. Національно-духовне самоствердження : у 3 ч. Ч. 3: Національні часописи у «таборовому просторі» Європи після завершення Другої світової війни (Італія, Великобританія, Німеччина, Австрія, 1945–1950) / Н. Сидоренко. – К. : Дослідницький центр історії української преси, 2000. – 160 с.

СВЕТЛАНА СЕМЕНКО

РАССМОТРЕНИЕ НЕРАЗРЫВНОЙ ВЗАИМОСВЯЗИ УКРАИНСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ И НАЦИОНАЛЬНОЙ ИДЕИ В СБОРНИКЕ ЛИТЕРАТУРНО-ПУБЛИЦИСТИЧЕСКИХ ОЧЕРКОВ «НА СТРАЖЕ НАЦИИ» ЮРИЯ КОСАЧА

В статье на материале сборника литературно-публицистических очерков «На страже нации» (1936) исследуется одна из конститутивных проблем литературоведческой концепции Ю. Косача: неразрывная взаимосвязь украинской литературы с развитием национальной идеи. Проанализирована авторская методология исследования общественных и литературных явлений, периодизация основных этапов становления и развития украинской литературы.

Ключевые слова: национальная идея, украинская литература, культурная элита, проевропейская ориентация.

SVITLANA SEMENKO

HIGHLIGHTING THE INHERENT INTERRELATION OF UKRAINIAN LITERATURE AND NATIONAL IDEA IN YURII KOSACH'S COLLECTION OF LITERARY-CRITICAL AND JOURNALISTIC ESSAYS «ON THE GUARD OF NATION»

The current article examines one of the constitutive problems of literary concepts of Y. Kosach based on the collection of literary-critical and journalistic essays «On the guard of nation» (1936): the inherent interrelation of Ukrainian literature with development of the national idea. The author's research methodology of social and literary events, periodization of the main stages of formation and development of Ukrainian writing are analyzed in the proposed paper.

Key words: national idea, Ukrainian literature, cultural elite, pro-European orientation.

Одержано 2.07.2014 р.